

ארץ ישראל - תנאי הכרחי להגשמה לאומית
מ. נבון

רמב"ם הלכות מלכים פרק ה

הלכה ט

אסור לצאת מארץ ישראל לחוצה לארץ לעולם, אלא ללמוד תורה או לישא אשה או להציל מן העכו"ם ויחזור לארץ, וכן יוצא הוא לסחורה, אבל לשכון בחוצה לארץ אסור אלא אם כן חזק שם הרעב עד שנעשה שוה דינר חטין בשני דינרין, במה דברים אמורים כשהיו המעות מצויות והפירות ביוקר, אבל אם הפירות בזול ולא ימצא מעות ולא במה ישתכר ואבדה פרוטה מן הכיס, יצא לכל מקום שימצא בו ריוח, ואף על פי שמותר לצאת אינה מדת חסידות שהרי מחלון וכליון שני גדולי הדור היו ומפני צרה גדולה יצאו ונתחייבו כליה למקום.

הלכה י

גדולי החכמים היו מנשקין על תחומי ארץ ישראל ומנשקין אבניה ומתגלגלין על עפרה, וכן הוא אומר כי רצו עבדיך את אבניה ואת עפרה יחוננו.

הלכה יא

אמרו חכמים כל השוכן בארץ ישראל עונותיו מחולין, שנאמר וכל יאמר שכן חליתי העם היושב בה נשוא עון, אפילו הלך בה ארבע אמות זוכה לחיי העולם הבא, וכן הקבור בה נתכפר לו, וכאילו המקום שהוא בו מזבח כפרה, שנאמר וכפר אדמתו עמו, ובפורענות הוא אומר על אדמה טמאה תמות, ואינו דומה קולטתו מחיים לקולטתו אחר מותו, ואעפ"כ גדולי החכמים היו מוליכים מתיהם לשם, צא ולמד מיעקב אבינו ויוסף הצדיק.

הלכה יב

לעולם ידור אדם בארץ ישראל אפילו בעיר שרובה עכו"ם ואל ידור בחוצה לארץ ואפילו בעיר שרובה ישראל, שכל היוצא לחוצה לארץ כאילו עובד ע"ז, שנאמר כי גרשוני היום מהסתפח בנחלת ה' לאמר לך עבוד אלהים אחרים, ובפורעניות הוא אומר ואל אדמת ישראל לא יבאו, כשם שאסור לצאת מהארץ לחוצה לארץ כך אסור לצאת מבבל לשאר הארצות, שנאמר בבלה יובאו ושמה יהיו.

ר' צבי יהודה קוק – לחיות בארץ היא התנאי מוקדם היסודי שמאפשר לעם ישראל לתפקד כעם.

ספרי דברים פיסקא פ

מעשה ברבי יהודה בן בתירה ורבי מתיה בן חרש ורבי חנניה בן אחי רבי יהושע ורבי יונתן שהיו יוצאים חוצה לארץ והגיעו לפלטום וזכרו את ארץ ישראל זקפו עיניהם וזלגו דמעותיהם וקראו בגדיהם וקראו את המקרא הזה +שם/דברים/ יא לא+ וירשתם אותה וישבתם בה ושמרתם לעשות את כל החקים האלה אמרו ישבת ארץ ישראל שקולה כנגד כל המצות שבתורה.

ישעיהו פרק מב (ו) אני ה' קראתיך בצדק ואחזק בידך ואצרך ואתנך לברית עם לאור גוים :-
והאור הוא התורה שתצא להם מציון (רד"ק).

R. Eliezer Berkovits:

Judaism looks upon life as the raw material which has to be shaped in conformity with the spiritual values contained in the Bible.... The teachings of the Torah can therefore reveal their real sense only when there is a concrete reality to which they are applied. Judaism is a great human endeavor to fashion the whole of life, every part and every moment of it, in accordance with standards that have their origin in unchallengeable authority. Its aim is not merely to cultivate the spirit, but infuse prosaic, everyday existence with the spirit.

R. Berkovits, "On the Return to Jewish National Life", 1943

The great spiritual tragedy of the exile consists in the breach between Tora and life, for exile means the loss of a Jewish-controlled environment.... It is incorrect to speak, as it is often done among Jews, of the conflict between Judaism and modern life. For as yet there is no modern Jewish life [in 1943].